

Aangepast 9 januari 2010

1

CHRISTELIJK RESIDENTIE MANNENKOOR

1927-1951

De eerste 25 jaar

Het tijdperk Vischer

CHR. RESIDENTIE-MANNENKOOR.

Opgericht.

Hier ter stede is onder den voorloopigen naam "Chr. Residentie-Mannenkoor" onder leiding van den componist-dirigent, Kurt Kottek, een Chr. Mannenkoor opgericht.

Alle 40 aanwezigen, die de oprichtingsvergadering bijwoonden gaven zich als lid op.

Woensdag 30 November zal de eerste repetitie-avond worden gehouden.

Het secretariaat wordt voorloopig waargenomen door den heer S. den Bak, Tamarindestraat 41.

Artikel uit de Nieuwe Haagse Courant van 26-11-1927

De Nieuwe Haagse Courant meldde: "Het is den directeur, den heer L.W. Vischer, gelukt het stemmenmateriaal in korten tijd hoog op te voeren. Het koor bleek goed geschoold en in de vereischte conditie. Het is altijd een durf na korten tijd van voorbereiding een eerste concert in 't openbaar te geven. Maar den heer Vischer is een bekwaam dirigent, die zijn koor volkomen meester is. Aan hem is het wel in de eerste plaats te danken, dat thans reeds van het Chr. Residentie Mannenkoor een goede naam mag uitgaan."

Ook de Haagsche Courant en Het Vaderland spraken beide van gro-

MET DIT BERICHT uit de *Nieuwe Haagse Courant* van 26 september 1927 is het allemaal begonnen. Op 25 november 1927 in het schoolgebouw aan de Hendrik van Deventerstraat kwamen 37 mannen bijeen om te komen tot de oprichting van het Christelijk residentie Mannenkoor. Het eerste bestuur werd als volgt samengesteld:

J.A. Geleijnse	1 ^e vz
J. de Jong	1 ^e secr.
S. van Dijk	1 ^e pnm.
H.A. Lambooy	2 ^e vz.
M.J. Bloklander	2 ^e secr.
H.M. Meyner	1 ^e muziekcomm.
H.J.J. Jansen	2 ^e muziekcomm.

De Oostenrijker Kurt Kottek werd als dirigent benoemd. Na een proeftijd van zes weken werd

in zijn plaats, op aanbeveling, de heer L.W. Vischer benoemd. Het begin was niet gemakkelijk, enthousiasme was nog in on-

voldoende mate aanwezig en de repetities werden slecht bezocht. Na ruim een jaar werd het eerste concert werd gegeven op 24 januari 1929 in Diligentia met medewerking van mej. Constance Gispén, mezzo-sopraan; Léon Guy, viool en mej. Joop Rutten, vleugel. Op het programma stonden zes werken voor het koor, onder andere Psalm 100 van J.G. van Herwaarden; Goeden Nacht van Fred. J. Roeske en Domine Salvam fac Reginam nostram van A. Giessen. De pers was laaiend enthousiast.

CHRISTELIJK RESIDENTIE-MANNENKOOR
DIRECTEUR: L.W. VISCHER

PROGRAMMA

EERSTE CONCERT
24 JANUARI 1929
GEBOUW "DILIGENTIA"

Programmaboekje

te bewondering voor koor en dirigent. Geen plaats was in Diligentia onbezet. Ook moest nog een toegift door het koor gegeven worden.

Ook in 1929 werd reeds meege- werkt aan een radiouitzending. In 1932 werd het repetitielokaal in de Hendrik van Deventerstraat verlaten. Het koor verhuisde naar de Keucheniuschool aan de Prinsegracht, waar men heel wat jaren is gebleven.

Meer bekendheid

Na 1932 kreeg het koor meer bekendheid en niet in de laatste plaats door de vele prijzen die gewonnen werden op de verschillende concoursen, te weten:

- 1929 eerste prijs
- 1932 eerste prijs eerste afd.
- 1933 eerste prijs afd. uitmuntend
- 1934 tweede prijs ere-afd.
- 1935 eerste prijs ere-afd.

Na 1932 kreeg het koor meer bekendheid door de vele prijzen dat het won

- 1936 eerste prijs superieure afd.
- 1939 eerste prijs superieure afd.
- 1941 eerste prijs sup. afd. & ereprijs
- 1947 eerste prijs superieure afd.
- 1948 eerste prijs superieure afd.
- 1950 eerste prijs superieure afd.

Eerste lustrum

Dat de leden naast zingen ook de onderlinge band en gezelligheid zeer belangrijk vonden, blijkt wel hieruit dat alle leden in 1932 werden aangespoord om mee te gaan met een 'dagje uit' naar de omgeving van Arnhem.

In een prachtig verzorgd stencil wordt door 'De Reiscommissie 1932' medegedeeld dat op 11 augustus om 8 uur verzameld wordt op het station Staatsspoor. De trein zal dan vertrekken om 8.10 uur en in Arnhem aankomen 10.51 uur. Per salonboot op naar de Westerbouwing. 's Middags wordt een rondrit per 'autocar' gemaakt rond Arnhem van zo'n drie uur, waarna gedineerd wordt in hotel *Geitenkamp*. Het eerste lustrum werd zo voor de leden een de dames op grootse wijze gevierd.

De eerste koorfoto in 1932

In 1933 werden radio-opnamen gemaakt door de N.C.R.V. van een kerkconcert, gegeven door het Chr. Res. Mannenkoor waaraan ook nog meewerkte de Chr. Gem. Zangver. *Te Deum Laudamus* en de bekende Ds. D.A. v.d. Bosch. Op 25 december van datzelfde jaar

wordt medewerking verleend aan de kerstdienst in de Grote Kerk. In de gedrukte liturgie van die kerstdienst worden onder andere de volgende aanwijzingen en instructies gegeven: *Voor den dienst worde eerbiedige stilte bewaard. Er wordt vlug gezongen, met heele en halve noten; de heele noten zijn vet gedrukt*'.

Het aandeel van de dienst door het koor was van bescheiden omvang, slechts twee nummers.

Proclamatie naar aanleiding van het eerste 'daagje uit'.

Het tweede concert werd eveneens in 1929 gegeven en wel op 6 november weer in Diligentia. Het programmaboekje van die avond vermeldt onder andere dat het ledenaantal gestegen is tot 80. Er is reeds aan een concours deelgenomen en niet zonder resultaat.

Concours

Het koor heeft op 7 september 1929 deelgenomen aan het concours in Scheveningen. Met de werken 'Engelen' van W. van Thienen en 'Des Heeren Huis' van J.C. Boers werd, met lof van de jury de eerste prijs behaald. Een mooi succes voor een koor dat nog geen twee jaar bestaat. Het programma van het tweede concert vermeldt onder andere de werken Psalm 80 van L.W. Vischer en Ecce quomodo moritur (zie hoe de rechtvaardige sterft) van J.F. Händel. Ook de twee werken die op het concours gezongen waren, stonden op het programma.

Tienjarig bestaan NCRV

Het jaar dat dan volgt is het jaar waarin de NCRV haar tienjarig bestaan viert. Dit wordt onder andere gevierd met een feestelijke herdenkingsavond in de *Julianakerk* aan de Kempstraat. Aan die

avond wordt door vele prominente sprekers en artiesten medewerking verleend, zoals Mr. A. van der Deurne, voorzitter, het hoofdbestuurslid Ds. D.A. van den Bosch; een versterkt NCRV-kleinorkest o.l.v. Piet v.d. Hurk; het Chr. Residentie Mannenkoor o.l.v. L.W. Vischer en de alom bekende en beminde organist Jan Zwart.

Beschermheer

In datzelfde jaar stonden ook nog diverse kerkelijke medewerkingen op het programma. Inmiddels had het Christelijk Residentie Mannenkoor een beschermheer gekregen, in de persoon van Mr. J.AE.A. Lisman, waar het koor zeer mee verguld was.

In samenwerking met het Chr. Gem. Koor *Pro Rege* o.l.v. D. Smink gaf het C.R.M. op 15 november 1934 een concert in het gebouw voor *Kunsten en Wetenschappen*. Aan de avond werkten verder mee: Martha de Grooth-Stam, sopraan; Maartje Offers, alt; Gonda van Dam, Mej. L.

Benraad en Henk C. Herzog, vleugel. Ter nagedachtenis van H.M. Koningin-moeder Emma en Z.K.H. Prins Hendrik werd deze avond begonnen met *Ecce quomodo moritur* van Händel. Op het programma stonden nog diverse bekende en wat minder bekende koorwerken, zoals: *Laudate Dominum* en *Agnus Dei* van W.A. Mozart; *Selig sind die Todten* en *Jerusalem du hochgebaute Stadt* van Alb. Becker (dit alles voor gemengd koor); *Voorjaarsnacht* van F. Schubert; de *Vespers* van L. van Beethoven; *Herfst* van Nico Verhoeff; *Wiegeli*ed van Joh. Brahms en *Domine Salvam fac* van A. Giesen. Het was een goed concert, waar vele fijne reacties op kwamen.

CRM tien jaar

Zo naderde het tienjarig bestaan van het C.R.M. in 1937. Een erecomité was er gevormd met een groot aantal notabelen; zo vermeldde de lijst onder meer 22 predikanten van de diverse kerken. Dr. Joh. Wagenaar, oud-directeur van het Kon. Conservatorium was eveneens lid van het erecomité. Op maandag 29 november 1937 werd een groot jubileumconcert gegeven in het gebouw voor *Kunsten en Wetenschappen* met medewerking van de zeer gewaardeerde bariton Willem Ravelli en aan de vleugel Theo v.d. Pas. Het programma vermeldde de volgende werken:

Hymne	Von Glück
Engelen	Van Thienen
O bone Jesu	Palestrina
Psalm 8	Verheij
Aria (Paulus)	Mendelssohn B.

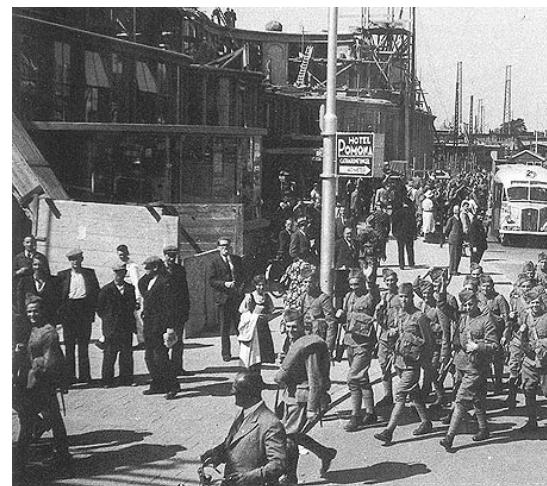

Arioso	Händel
Adeleide	Beethoven
Solo	Willem Ravelli
Die Forelle	Schubert
Epine Me Dom.	Kools
Doppelgänger	Schubert
Solo	Willen Ravelli
De Kruisridder	Lukkien
Geuzenvendel	Van Duyse
De eerste kus	Brandts Buis
Vaderland	Spoel
Solo	Willem Ravelli
Rots in Zee	Hol

De avond werd besloten met het zingen door alle aanwezigen van *Gezang 96* Ned. Herv. Bundel: *Halleluja, eeuwig dank en eere*. Na afloop van het concert werd een feestelijke receptie gegeven door het bestuur in één der zalen van *Kunsten en Wetenschappen*.

Mobilisatie

Het werk van twaalf jaar dreigde in 1939 door de afkondiging van de *mobilisatie* ineen te storten. Ondanks de vele bijna niet te overwinnen moeilijkheden werd het werk met soms niet meer dan vijftien man voortgezet. Dirigent Vischer was steeds op zijn post en nooit was hem iets te veel. Tijdens

de oorlogsjaren werd toch nog vele malen opgetreden. Na de bevrijding groeide de belangstelling snel; aan het eind van 1945 telde het koor weer ruim tachtig leden. Het eerste grote optreden na de oorlog was een concert met de Koninklijke Militaire Kapel in het Gebouw voor *Kunsten en Wetenschappen*.

Grootscheepse zanghulde

In de jaren die volgden werd verschillende malen opgetreden, zowel in kerkdiensten als op concerten. Zo werd op 30 augustus 1948 meegewerkt aan een grootscheepse zanghulde aan Koningin Wilhelmina. En op 18 september van datzelfde jaar werd, na de inhuldiging van Koningin Juliana, samen met de *Die Haghe Sangers* een aubade gebracht bij het paleis op het Noordeinde. In maart 1949 zag de heer L.W. Vischer zich na 22 jaar genoodzaakt zijn werk als dirigent van het Christelijk Residentie Mannenkoor neer te leggen. In 1951 werd deze eminente leider benoemd tot Ere-dirigent.

Jan van der Waart

Nadat een aantal dirigenten proefdirecties hadden verzorgd, werd de nog jonge beroepsdirigent Jan van der Waart be-

noemd. Na diens benoeming kwam al snel het bericht dat het Hofstads Chr. Mannenkoor had besloten zich bij het Chr. Res. Mannenkoor aan te sluiten, wat op 2 juni 1949 dan ook plaatsvond. Ook nog twaalf leden van het Ned. Herv. Mannenkoor hadden besloten de gelederen van het Chr. Res. Mannenkoor te komen versterken, zodat dit koor nu ongeveer 130 leden telde.

Onder de energieke leiding van de nieuwe dirigent ging het koor een andere artistieke koers varen. Diverse nieuwe muziekstukken werden in studie genomen. Het eerste grote concert onder leiding van Jan van der Waart en onder auspiciën van de Nieuwe Haagse Courant werd gehouden op 29 september 1949 in het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen. Naast enkele werken uit Valerius Gedenckklanken werden ook nog onder andere uitgevoerd Beate Mortuï van Al-

De Bruid van Van Hemel werd door CRM als eerste in Den Haag uitgevoerd

phons Francken en De Bruid van Oscar van Hemel. Het laatste werk werd door het C.R.M. als eerste in Den Haag uitgevoerd. Wegens het enorme succes verzocht de Nieuwe Haagse Courant op 17 november 1949 nogmaals een concert te geven. Aan dit concert werkten mee de Oratoriumver. *Laudate Dominum* uit Voorburg en het jongerenkoor *Sursum Corda*. De soliste in de Alt-Rhapsodie van Brahms was Annie Woud.

Steeds voller

In de jaren die nu volgden werd de agenda van de concerten en medewerkingen steeds voller. Ook de NCRV kreeg weer hernieuwde aandacht voor het koor, waardoor op 6 januari 1950 en op 8 december van datzelfde jaar opnamen werden gemaakt. Op 4 mei 1950 werd, zoals al eerder was gebeurd, medewerking verleend aan de dodenherdenking op de Waalsdorpervlakte.

In de *Houtrusrotonde* werd op 14 juli

een concours georganiseerd waaraan het C.R.M. ook haar krachten gaf. Na met een eerste prijs in de superieure afdeling het zangfestijn te hebben afgesloten, besloten bestuur, dirigent en leden in het vervolg niet meer aan dergelijke concoursen deel te nemen, dit naar aanleiding van de opgedane ervaringen.

Het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen was op 25 mei gevuld met vele toehoorders voor het populaire voorjaarsconcert

dat het C.R.M. gaf met medewerking van de pianist Cor de Groot.

Het programma zag er als volgt uit:

Beate Mortuï Alphons Francken
Alter Baum Ernst Honegger
Wnoesschi Bozje Archangelsky
Deep River Burleigh
Old Black Joe Forster
't Avont sullen
wi vrolic sijn Dina Appeldoorn
Chor der Jäger Von Weber
Trouw Wierts

Ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de Geref. Zangver. *Asaf* werd op 24 oktober 1950 een tweekoren-concert gegeven door *Asaf* en het Chr. Res. Mannenkoor. Uitgevoerd werden de Alt Rhapsody van Brahms en Das hohe Lied van Bruckner.

Eerste Oranjeconcert

Intussen groeide het aantal leden gestaag; begin 1950 158 en begin 1951 zelfs 176. Op 30 april 1951 werd het eerste Oranjeconcert gegeven. Dit concert is uitgegroeid tot een jaarlijks terugkerend evenement, waarvoor altijd erg veel belangstelling bestaat. Met medewerking van *Onderling Kunstgenot* werd o.a. Landerkenning van E. Grieg en, als vrolijke noot, de Patriotjes gezongen.